

(สำเนา)

เลขรับ ๗/๒๕๕๒ วันที่ ๑๑ มี.ค. ๒๕๕๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๙๗๓

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

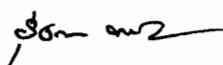
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชันธิโชติ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

จิราภา พิมพ์

งานตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังต่อไปนี้
(๑) กำหนดให้การเล็กรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยการเล็กรับบุตรบุญธรรมที่เป็นเด็ก ผู้รับบุตรบุญธรรม จะต้องเข้าสู่กระบวนการปรึกษาหารือเพื่อดำเนินการแก้ไข้ปัญหาและพัฒนาความสัมพันธ์ในเบื้องต้น ก่อนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับบุตรบุญธรรมยังมีหน้าที่เสียค่าใช้จ่าย ในการอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาแก่เด็กนั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ และเพิ่มมาตรา ๓๑/๑)

(๒) กำหนดให้ถือว่าการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในต่างประเทศซึ่งเป็นประเทศ ที่เป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรม ระหว่างประเทศ มีผลเป็นการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมายในประเทศไทย (เพิ่มมาตรา ๕/๑)

(๓) กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจ ครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจ หรือเป็นคนกลางกระทำการชักจูงโดยให้ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มิควรได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมในการรับเด็ก เป็นบุตรบุญธรรม และกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนดังกล่าว (เพิ่มมาตรา ๑๘/๑ และมาตรา ๓๔/๑)

(๔) กำหนดให้การสอบคุณสมบัติและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ และความเหมาะสมของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (เพิ่มมาตรา ๒๑ วรรคสอง)

(๕) กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาขยายระยะเวลาการจดทะเบียน รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมออกไปได้อีกไม่เกินสามเดือนในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษที่ทำให้ไม่อาจ จดทะเบียนภายในกำหนดเวลาได้ (เพิ่มมาตรา ๒๙ วรรคสอง)

(๖) แก้ไขอัตราโทษปรับผู้ดำเนินการเพื่อให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือพาหรือจัดส่งเด็กออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อวัตถุประสงค์ให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยไม่ได้รับอนุญาต ให้เหมาะสม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔)

(๗) กำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ มาตรา ๑๘ หรือ มาตรา ๑๘/๑ นอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย ต้องรับโทษในราชอาณาจักร และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม (เพิ่มมาตรา ๓๘/๑)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ และพิธีสารเลือกรับต่อทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี สมควรกำหนดให้การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในต่างประเทศ ซึ่งได้กระทำตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมของประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาดังกล่าวแล้วมีผลเป็นการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมายในประเทศไทย และกำหนดโทษผู้ที่ใช้อำนาจโดยมิชอบหรือเป็นคนกลางโดยมีค่าตอบแทนที่มีควรได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๘/๑ ซึ่งกระทำนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย ต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้มีการเยียวยาแก้ไขปัญหาก่อนการเลิกรับบุตรบุญธรรมและกำหนดค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูภายหลังเลิกรับบุตรบุญธรรม ตลอดจนกำหนดแนวทางในการสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และขยายระยะเวลาในการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมออกไปได้ หากมีพฤติการณ์พิเศษที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจดทะเบียนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ
ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ เพื่อคุ้มครองเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม การขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
การจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และการเลิกรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็ก
เป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๕/๑ การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในต่างประเทศซึ่งเป็นประเทศที่เป็น
ภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่าง
ประเทศ โดยหน่วยงานซึ่งมีอำนาจของประเทศดังกล่าวรับรองว่าได้ปฏิบัติตามอนุสัญญาข้างต้นแล้ว

และการรับบุตรบุญธรรมนั้นไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน ให้ถือว่าเป็นการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็ก
เป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๑๘/๑ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย
ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจ หรือเป็นคนกลางกระทำการชักจูงโดย
ให้ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มีควรได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอม
ในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ
การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

“การสอบคุณสมบัติและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่และความเหมาะสม
ของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติ
การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

“ในกรณีมีพฤติการณ์พิเศษที่ทำให้มีอาจดำเนินการจดทะเบียนภายใน
กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งได้ ให้คณะกรรมการพิจารณาขยายระยะเวลาการจดทะเบียนรับเด็ก
เป็นบุตรบุญธรรมออกไปอีกไม่เกินสามเดือนนับแต่วันที่พฤติการณ์พิเศษนั้นได้สิ้นสุดลง”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็ก
เป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๓๑/๑ ในกรณีที่ผู้รับบุตรบุญธรรมประสงค์จะเลิกรับบุตรบุญธรรม
หากบุตรบุญธรรมนั้นยังเป็นเด็ก ก่อนที่จะมีการขอจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรมหรือก่อนที่ยื่น
คำร้องต่อศาลตามมาตรา ๑๕๙๘/๓๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้รับบุตรบุญธรรม
จะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความสัมพันธ์ในเบื้องต้น
และจะต้องเข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษาเยียวยา ก่อน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีการเลิกรับบุตรบุญธรรม หากบุตรบุญธรรมนั้นยังเป็นเด็ก และเด็กนั้น
เคยอยู่ในความปกครองของสถานสงเคราะห์ในขณะที่มีการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม
หรือไม่บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่จะดูแลเด็กนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ
เพื่อจัดให้เด็กได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก
โดยผู้รับบุตรบุญธรรมที่เลิกรับบุตรบุญธรรมนั้นยังคงมีหน้าที่ในการเสียค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดู
และการศึกษาตามสมควรและตามความสามารถของตนจนกว่าเด็กนั้นจะบรรลุนิติภาวะ และจำต้อง
เสียค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูต่อไปหากเด็กนั้นเป็นผู้ทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองไม่ได้

แม้ว่าจะบรรลุนิติภาวะแล้ว ทั้งนี้ ในการเรียกร้องค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการและพนักงานอัยการจะฟ้องคดีแทนก็ได้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๓๔/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘/๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๓๘/๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๘/๑ นอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย ผู้นั้นต้องรับโทษในราชอาณาจักร และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ และพิธีสารเลือกรับต่อท้ายอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี สมควรกำหนดให้การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในต่างประเทศ ซึ่งได้กระทำตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมของประเทศไทยที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาดังกล่าวแล้วมีผลเป็นการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมายในประเทศไทย และกำหนดโทษผู้ที่ใช้อำนาจโดยมิชอบหรือเป็นคนกลางโดยมีค่าตอบแทนที่มีควรได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๘/๑ ซึ่งกระทำนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย ต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้มีการเยียวยาแก้ไขปัญหาก่อนการเลือกรับบุตรบุญธรรมและกำหนดค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูภายหลังเลือกรับบุตรบุญธรรม ตลอดจนกำหนดแนวทางในการสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และขยายระยะเวลาในการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมออกไปได้ หากมีพฤติการณ์พิเศษที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการจดทะเบียนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้การเลือกรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยการเลือกรับบุตรบุญธรรมที่เป็นเด็ก ผู้รับบุตรบุญธรรมจะต้องเข้าสู่กระบวนการปรึกษาเยียวยาเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความสัมพันธ์ในเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้รับบุตรบุญธรรมยังมีหน้าที่เสียค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาแก่เด็กนั้น (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ และร่างมาตรา ๘ เพิ่มมาตรา ๓๑/๑)

๒.๒ กำหนดให้การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในต่างประเทศ ซึ่งเป็นประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศมีผลเป็นการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมายในประเทศไทย (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๕/๑)

๒.๓ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจ หรือเป็นคนกลางกระทำการชักจูงโดยให้ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มีควรได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนดังกล่าว (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๑๘/๑ และร่างมาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๓๔/๑)

๒.๔ กำหนดให้การสอบคุณสมบัติและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ และความเหมาะสมของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๒๑ วรรคสอง)

๒.๕ กำหนดให้คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมมีอำนาจพิจารณาขยายระยะเวลาการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมออกไปได้อีกไม่เกินสามเดือนในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษที่ทำให้ไม่อาจจดทะเบียนภายในกำหนดเวลาได้ (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๒๔ วรรคสอง)

๒.๖ แก้ไขอัตราโทษปรับผู้ดำเนินการเพื่อให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือพาหรือจัดส่งเด็กออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อวัตถุประสงค์ให้มีการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม โดยไม่ได้รับอนุญาต ให้เหมาะสม (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔)

๒.๗ กำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๘/๑ นอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย ผู้นั้นต้องรับโทษในราชอาณาจักร และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มมาตรา ๓๘/๑)

๓. อนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

๓.๑ อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ (Hague Convention on the Protection of children and Cooperation in Respect of Intercountry Adoption)

ข้อ ๒๓

(๑) การรับบุตรบุญธรรมซึ่งรับรองถูกต้องโดยหน่วยงานซึ่งมีอำนาจของรัฐที่มีการรับบุตรบุญธรรมว่าได้ทำตามอนุสัญญานี้ จะได้รับการรับรองโดยผลของกฎหมายในรัฐคู่สัญญาอื่น หนังสือรับรองจะระบุว่าความตกลงตามข้อ ๑๗ อนุ ค. ได้ให้เมื่อใด และโดยผู้ใด

(๒) ณ เวลาลงนาม ให้สัตยาบัน ยอมรับ เห็นชอบ หรือภาคยานุวัติ แต่ละรัฐคู่สัญญาจะบอกกล่าวต่อผู้ดูแลอนุสัญญานี้ถึงชื่อและภารกิจของสำนักงานหรือหน่วยงานซึ่งมีอำนาจทำหนังสือรับรองในรัฐนั้น ทั้งจะแจ้งการเปลี่ยนแปลงในการตั้งหน่วยงานเหล่านี้ต่อผู้ดูแลด้วย^๑

^๑ Article 23

(1) An adoption certified by the competent authority of the State of the adoption as having been made in accordance with the Convention shall be recognized by operation of law in the other Contracting States. The certificate shall specify when and by whom the agreements under Article 17, sub-paragraph c, were given.

(2) Each Contracting State shall, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, notify the depositary of the Convention of the identity and the functions of the authority or the authorities which, in that State, are competent to make the certification. It shall also notify the depositary of any modification in the designation of these authorities.

ข้อ ๒๔ การรับรองการรับบุตรบุญธรรมอาจถูกปฏิเสธในรัฐคู่สัญญา หากการรับบุตรบุญธรรมนั้นขัดต่อนโยบายสาธารณะอย่างโจ่งแจ้ง โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก^๖

๓.๒ พิธีสารเลือกรับต่อทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก (Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography)

ข้อ ๓

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐจะต้องประกันว่า อย่างน้อย การกระทำและกิจกรรมต่อไปนี้จะครอบคลุมอยู่ภายใต้กฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอย่างเต็มที่ไม่ว่าความผิดทั้งหลายเช่นว่านั้นจะกระทำภายในประเทศหรือข้ามชาติ หรือกระทำในลักษณะส่วนบุคคลหรือในลักษณะที่จัดเป็นองค์กร

(ก) ในกรอบความหมายของการค้าเด็ก ตามนิยามในข้อ ๒

(๑) การเสนอ การส่งมอบ หรือการรับไว้ซึ่งเด็ก โดยวิธีการใดก็ตาม เพื่อความมุ่งประสงค์ในการ

ก. แสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็ก

ข. จัดส่งอวัยวะของเด็กเพื่อผลกำไร

ค. เข้ามีส่วนเกี่ยวข้องของเด็กในการบังคับใช้แรงงาน

(๒) ความยินยอมที่เกิดจากการถูกชักจูงอย่างไม่เหมาะสม ในฐานะที่เป็นคนกลางในการเจรจาเพื่อการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมซึ่งเป็นการละเมิดตราสารระหว่างประเทศทางกฎหมายในเรื่องการรับบุตรบุญธรรมที่ใช้บังคับอยู่

(ข) การเสนอ การได้มา การจัดหาหรือการจัดให้ซึ่งเด็กเพื่อการค้าประเวณีเด็กตามนิยามในข้อ ๒

(ค) การผลิต การแจกจ่าย การเผยแพร่ การนำเข้า การส่งออก การเสนอ การขาย หรือการครอบครองเพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าวซึ่งสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กตามนิยามในข้อ ๒^๗

^๖ Article 24

The recognition of an adoption may be refused in a Contracting State only if the adoption is manifestly contrary to its public policy, taking into account the best interests of the child.

^๗ Article 3

1. Each State party shall ensure that, as a minimum, the following acts and activities are fully covered under its criminal or penal law, whether these offences are committed domestically or transnationally or on an individual or organized basis:

(a) In the context of sale of children as defined in article 2 :

(i) The offering, delivering or accepting, by whatever means, a child for the purpose of:

a. Sexual exploitation of the child;

b. Transfer of organs of the child for profit;

c. Engagement of the child in forced labour;

(ii) Improperly inducing consent, as an intermediary, for the adoption of a child in violation of applicable international legal instruments on adoption;

(b) Offering, obtaining, procuring or providing a child for child prostitution, as defined in article 2;

(c) Producing, distributing, disseminating, importing, exporting, offering, selling or possessing for the above purposes child pornography as defined in article 2.

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ กับร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว

พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรับเด็ก เป็นบุตรบุญธรรม</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการ จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p style="text-align: center;">.....</p>	

พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๕ เพื่อคุ้มครองเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม การขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมและการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๕ เพื่อคุ้มครองเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรม การขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม การจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และการเลิกรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้”</p> <p>มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <p>“มาตรา ๕/๑ การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมในต่างประเทศซึ่งเป็นประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ โดยหน่วยงานซึ่งมีอำนาจของประเทศดังกล่าวรับรองว่าได้ปฏิบัติตามอนุสัญญาข้างต้นแล้ว และการรับบุตรบุญธรรมนั้นไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ให้ถือว่าเป็นการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามพระราชบัญญัตินี้”</p>	<p>เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีของการเลิกรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมด้วย</p> <p>เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี</p>

พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ให้มีการรับบุตรบุญธรรมแล้ว หากผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมไม่ดำเนินการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำอนุมัติของคณะกรรมการ หรือนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และห้ามอบเด็กคืนแก่บุคคลผู้มีอำนาจให้ความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>“ในกรณีมีพฤติการณ์พิเศษที่ทำให้มีอาจดำเนินการจดทะเบียนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งได้ ให้คณะกรรมการพิจารณาขยายระยะเวลาการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมออกไปอีกไม่เกินสามเดือนนับแต่วันที่พฤติการณ์พิเศษนั้นได้สิ้นสุดลง”</p> <p>มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <p>“มาตรา ๓๑/๑ ในกรณีที่ผู้รับบุตรบุญธรรมประสงค์จะเลิกรับบุตรบุญธรรม หากบุตรบุญธรรมนั้นยังเป็นเด็ก ก่อนที่จะมีการขอจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรมหรือก่อนที่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๑๕๔๘/๓๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้รับบุตรบุญธรรมจะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความสัมพันธ์ในเบื้องต้น และจะต้องเข้าสู่กระบวนการให้คำปรึกษาเยียวยาก่อน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>ในกรณีที่มีการเลิกรับบุตรบุญธรรม หากบุตรบุญธรรมนั้นยังเป็นเด็ก และเด็กนั้นเคยอยู่ในความปกครองของสถานสงเคราะห์ในขณะที่มีการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หรือไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่จะดูแลเด็กนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อจัดให้เด็กได้รับ</p>	<p>เพื่อแก้ไขปัญหาในกรณีมีพฤติการณ์พิเศษที่ทำให้มีอาจจดทะเบียนได้ภายในกำหนดเวลา</p> <p>เพื่อกำหนดให้การเลิกรับบุตรบุญธรรมที่เป็นเด็ก ผู้รับบุตรบุญธรรมจะต้องเข้าสู่กระบวนการปรึกษาเยียวยาเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความสัมพันธ์ในเบื้องต้น และผู้รับบุตรบุญธรรมยังมีหน้าที่เสียค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูแก่เด็กนั้น</p>

พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ หรือมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	<p>การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก โดยผู้รับบุตรบุญธรรมที่เลิกรับบุตรบุญธรรมนั้นยังคงมีหน้าที่ในการเสียค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาตามสมควรและตามความสามารถของตนจนกว่าเด็กนั้นจะบรรลุนิติภาวะ และจำต้องเสียค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูต่อไปหากเด็กนั้นเป็นผู้ทุพพลภาพ และหาเลี้ยงตนเองไม่ได้แม้ว่าจะบรรลุนิติภาวะแล้ว ทั้งนี้ ในการเรียกร้องค่าใช้จ่ายในการอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการและพนักงานอัยการจะฟ้องคดีแทนก็ได้”</p> <p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ หรือมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p> <p>มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <p>“มาตรา ๓๔/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔/๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p>	<p>เพื่อกำหนดโทษปรับให้สอดคล้องกับการปรับปรุงอัตราโทษปรับตามประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดสัดส่วนอัตราโทษ</p> <p>เพื่อกำหนดโทษผู้ใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลัง ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจ หรือเป็นคนกลางกระทำการชักจูงโดยให้ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มีควรได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม และเป็นไปตามข้อ ๓ แห่งพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเกี่ยวกับเด็กซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี</p>

พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒	ร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒</p> <p>“มาตรา ๓๘/๑ ผู้ใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๘/๑ นอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยหรือคนไทย เป็นผู้เสียหาย ผู้นั้นต้องรับโทษในราชอาณาจักร และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม”</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและความร่วมมือในการรับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี</p>